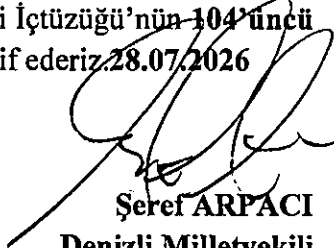

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Üretimini kaybeden bir ülke, ihracatını, istihdamını ve ekonomik bağımsızlığını da kaybeder. Tekstil ve hazır giyim sektörü, Türkiye ekonomisinin en köklü üretim alanlarından biridir. Yarattığı istihdam, ihracat geliri, yerli üretim kapasitesi ve geniş tedarik zinciriyle ekonomik ve toplumsal yaşamın başlıca dayanakları arasında yer almaktadır. On binlerce işletmenin kapandığı, yüz binlerce çalışanın işsiz kaldığı ve milyarlarca dolarlık yatırımın atıl beklediği bir ortamda tekstil ve hazır giyim sektöründeki krizin kendi haline bırakılması kabul edilemez.

Dolayısıyla tekstil ve hazır giyim sektörünün ihracatta yaşadığı gerilemenin durdurulması, ithalat artışının nedenlerinin incelenmesi, şirket ve fabrika kapanışlarının önlenmesi, istihdam kaybının giderilmesi, atıl kalan üretim kapasitesinin yeniden ekonomiye kazandırılması, hammadde ve enerji maliyetlerinin kontrol altına alınması, teknolojik altyapının güçlendirilmesi, nitelikli eleman yetiştirilmesi ve firmalara uygun finansman desteği sağlanması gerekmektedir. Sektörün ABD ve Avrupa Birliği pazarlarında karşılaştığı gümrük, kota ve vize sorunlarının araştırılması; küresel rekabet gücünün yeniden kazanılması için uygulanacak politikaların belirlenmesi; tekstil ve hazır giyim sektöründeki sorunların bütün yönleriyle tespit edilerek çözüm önerilerinin ortaya konulması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 28.07.2026

Şeref ARPACI

Denizli Milletvekili

GEREKÇE

Tekstil ve Hazır Giyim Sektörü, Türkiye ekonomisinin en köklü üretim alanlarından biridir. Yaratdığı istihdam, ihracat geliri, yerli üretim kapasitesi ve geniş tedarik zinciriyle milyonlarca insanın geçimini doğrudan ya da dolaylı biçimde etkilemektedir. Hazır giyimden ev tekstiline, teknik tekstilden iplik ve kumaş üretimine kadar geniş bir alanda faaliyet gösteren sektör, kadınların ve gençlerin iş gücüne katılımında da önemli bir yere sahiptir.

Türkiye, uzun yıllar boyunca üretim tecrübesi, nitelikli iş gücü, güçlü makine parkı, Avrupa pazarına yakınlığı, hızlı teslimat ve esnek üretim kapasitesi sayesinde dünya tekstil ve hazır giyim ticaretinin önde gelen ülkelerinden biri olmuştur. Ülkemiz, 2015-2022 döneminde dünya hazır giyim ihracatından ortalama yüzde 3,5 pay almış, 2021 yılında yüzde 3,7'lik payla dünyanın altıncı büyük hazır giyim ihracatçısı ve dördüncü büyük üreticisi konumuna yükselmiştir. Ancak sektör bugün tarihinin en ağır krizlerinden biriyle karşı karşıyadır. Yüksek enflasyon, baskılanan döviz kuru, yüksek faiz, finansmana erişimde yaşanan güçlükler, enerji ve işçilik maliyetlerindeki artış, ithalat baskısı ve küresel pazarlardaki rekabet kaybı üretimi giderek zorlaştırmaktadır.

2020 yılından bu yana tüketici fiyatları yaklaşık dokuz kat, ücretler on bir kat, finansman maliyetleri dört buçuk kat artarken döviz kurundaki yükseliş yaklaşık altı katla sınırlı kalmıştır. İhracat gelirlerinin büyük bölümü döviz, üretim giderlerinin büyük bölümü ise Türk lirası cinsinden olan sektörde bu dengesizlik, maliyetleri rakip ülkelerin üzerine taşımıştır. Aynı fabrikalar, aynı ustalar, aynı üretim bilgisi ve yıllar içinde kurulan müşteri ilişkileri varlığını korurken Türkiye'nin dünya hazır giyim ticaretinden aldığı pay 35 yıl sonra ilk kez yüzde 3'ün altına inerek yüzde 2,96'ya gerilemiştir. Dünya hazır giyim ihracatı 2024 ve 2025 yıllarında büyürken büyük üretici ülkeler arasında ihracatı gerileyen tek ülke Türkiye olmuştur.

Hazır giyim ihracatı 21,2 milyar dolardan 16,8 milyar dolara düşerken ithalat yüzde 73 artışla 2,6 milyar dolardan 4,5 milyar dolara yükselmiştir. Türkiye'nin dış ticaret fazlası veren en güçlü üretim alanlarından biri, uygulanan ekonomi politikaları nedeniyle hem ihracat kaybetmekte hem de ithalat baskısı altında kalmaktadır. Üretimdeki kayıp istihdama da doğrudan yansımıştır. TEPAV'ın SGK verileriyle hazırladığı Şubat 2026 İstihdam İzleme Bülteni'ne göre giyim eşyaları imalatında 75 bin 850, tekstil ürünleri imalatında 41 bin 802, deri ve ilgili ürünlerin imalatında 10 bin 84 kişilik yıllık istihdam kaybı yaşanmıştır. Böylece bu üç sektörde bir yılda işini kaybedenlerin sayısı 127 bin 736'ya ulaşmıştır. Türkiye Giyim Sanayicileri Derneğinin "Vizyon 2050 Stratejik Uzgörü Raporu"na göre ise tekstil ve hazır giyim sektörlerinde son üç yılda 377 bin kişi işini kaybetmiştir. Başka bir ifadeyle sektörde çalışan her on kişiden yaklaşık üçü işsiz kalmıştır. İstihdam kaybının yüzde 42'si, 250 ve daha fazla işçi çalıştıran büyük ölçekli işletmelerde gerçekleşmiştir. Bu durum, krizin küçük işletmelerle sınırlı kalmadığını, sektörün üretim omurgasını oluşturan büyük firmaları da içine aldığını göstermektedir.

Aynı dönemde sektördeki işletmelerin yüzde 15'inden fazlası kapanmış, toplam 9 bin 936 işletme üretimden çekilmiştir. Bu kayıp yalnızca şirketleri değil, çalışanları, tedarikçileri, taşımacıları, esnafı ve üretimin yoğunlaştığı kentlerin ekonomilerini de doğrudan etkilemektedir. Sanayideki gerileme, Türkiye'nin büyük sanayi kuruluşları listelerine de yansımıştır. İstanbul Sanayi Odasının Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasında 2024 yılında tekstil ve giyim sektörlerinden 87 kuruluş yer alırken bu sayı 2025 yılında 75'e düşmüştür. Sektör, bir yılda listedeki 12 kuruluşunu kaybetmiş, temsil gücü yüzde 13,8 oranında gerilemiştir.

Kriz nedeniyle Türkiye'nin uzun yıllar boyunca yaptığı sanayi yatırımları da atıl kalma tehlikesiyle karşı karşıyadır. TGSD raporuna göre 2009-2024 döneminde tekstil ve hazır giyim sektörlerinde toplam 78,2 milyar dolarlık yatırım yapılmış, bunun 42,2 milyar dolarlık bölümü makine ve teçhizata ayrılmıştır. Bugün yaklaşık 6 milyar dolar değerindeki makine parkı ile 4 milyar dolar değerindeki bina ve teçhizat yatırımı ya çalışmamakta ya da düşük kapasiteyle kullanılmaktadır. Toplam 10 milyar dolarlık üretim yatırımının ekonomik değerini kaybetme ve hurdaya dönüşme riski bulunmaktadır.

Siparişlerini kaybeden, finansman bulamayan veya Türkiye'de maliyetlerini karşılayamayan işletmeler Mısır, Fas ve diğer düşük maliyetli üretim merkezlerine yönelmektedir. Fabrikalar kapandıktan, makine parkı dağıldıktan ve nitelikli çalışanlar sektörden ayrıldıktan sonra bu üretim kapasitesinin yeniden kurulması son derece zor ve maliyetli olacaktır.

Sektörün karşılaştığı dış ticaret engellerine yenileri de eklenmiştir. ABD yönetiminin 23 Temmuz 2026 tarihinde açıkladığı karar kapsamında Türkiye'den gönderilen ve muafiyet listesinde bulunmayan ürünlere mevcut gümrük vergilerine ek olarak yüzde 12,5 oranında Section 301 vergisi uygulanması kararlaştırılmıştır. Bangladeş, Kamboçya, Endonezya ve Malezya'ya tekstil ve hazır giyim ürünlerinde belirli miktarlara kadar vergisiz tarife kontenjanı tanınırken Türkiye bu imkânın dışında bırakılmıştır. Hindistan ise yüzde 10'luk vergi diliminde yer almıştır. Türkiye'den ABD'ye gönderilecek tekstil ve hazır giyim ürünleri için kota veya vergisiz ihracat hakkı bulunmamaktadır. Bu durum, Avrupa pazarındaki daralma nedeniyle ABD'yi alternatif pazar olarak gören Türk üreticilerini rakipleri karşısında dezavantajlı hale getirmektedir. Yüzde 12,5'lik ek vergi, özellikle fiyat rekabetinin belirleyici olduğu siparişlerde Türk firmalarının elini zayıflatacak ve siparişlerin düşük maliyetli üretim merkezlerine kaymasına yol açabilecektir.

İhracatçıların karşı karşıya bulunduğu bir diğer sorun Avrupa Birliği ülkelerinin uyguladığı vize rejimidir. Türk üreticiler ve firma çalışanları, başta Almanya ve İtalya olmak üzere Avrupa ülkelerinde düzenlenen fuarlara katılmak, müşterileriyle görüşmek, sipariş almak ve numune sunmak için zamanında vize alamamaktadır. Randevu bulunamaması, başvuruların geç sonuçlanması ve kısa süreli vize verilmesi, firmaların pazar bağlantılarını zayıflatmaktadır. Tekstil ve hazır giyim sektöründe yaşanan her fabrika kapanışı, binlerce ailenin gelirini kaybetmesi, kadınların çalışma yaşamından çekilmesi, nitelikli iş gücünün dağılması ve üretim kültürünün zayıflaması anlamına gelmektedir. Denizli, Bursa, İstanbul, İzmir, Gaziantep, Kahramanmaraş,

Adana ve Tekirdağ gibi üretim merkezlerinde sektörün daralması, şehir ekonomilerinin tamamını etkilemektedir.

Bu nedenlerle hammadde, enerji ve finansman maliyetlerinin azaltılması, ihracatçıların uygun koşullarda ve uzun vadeli finansmana erişiminin sağlanması, döviz kuru ile üretim maliyetleri arasındaki dengesizliğin giderilmesi ve yerli üretimi zayıflatan ithalat artışına karşı tedbir alınması gerekmektedir. Teknolojik yenilenme, enerji verimliliği, yeşil dönüşüm, tasarım, markalaşma ve araştırma geliştirme yatırımları desteklenmeli, nitelikli iş gücü yetiştirilmeli ve sektörden ayrılan çalışanlar yeniden istihdama kazandırılmalıdır. ABD'nin yeni tarife kararının sektöre etkileri incelenmeli, Türk ürünleri için kota ve muafiyet sağlanması amacıyla diplomatik ve ticari girişimlerde bulunulmalıdır. Avrupa Birliği ülkeleri nezdinde ihracatçılar, fuar katılımcıları ve firma çalışanları için hızlı ve uzun süreli ticari vize uygulamaları talep edilmelidir. Tekstil ve hazır giyim sektörünün ihracatta yaşadığı gerilemenin durdurulması, ithalat artışının nedenlerinin araştırılması, şirket ve fabrika kapanışlarının önlenmesi, istihdam kaybının giderilmesi, atıl kalan üretim kapasitesinin yeniden ekonomiye kazandırılması ve firmalara uygun finansman desteği sağlanması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	BÖLGESİ	İMZA
Neil Ciler	Kocaeli	Neil Ciler
Utku Gökçören	Eskişehir	Utku Gökçören
Cafer ÖZCAN	Muğla	Cafer ÖZCAN
ULAS KARASIS	Sivas Mu.	ULAS KARASIS
Süleyman Bolbol	Aydın Mu.	Süleyman Bolbol
T. Tarkan ÖZEL	İstanbul	T. Tarkan ÖZEL
Bilal Bilici	Adana	Bilal Bilici
İsmet Özbek	İzmir Mu.	İsmet Özbek
Murat BAKAN	İzmir Mu.	Murat BAKAN
Cumhur UZUN	Muş Mu	Cumhur UZUN
Mehmet TAHTASIZ	Gorun Mu.	Mehmet TAHTASIZ
Zeynel ERKE	İstanbul Mu.	Zeynel ERKE
Tolun ÖZCAN	DÜCE Mu.	Tolun ÖZCAN
Cemal ENGİNYURT	İstanbul	Cemal ENGİNYURT
TALAT DİNGER	MERSİN MU	TALAT DİNGER
İbrahim ARSLAN	Eskişehir Mu	İbrahim ARSLAN
Arhan Altın Bulut	Adana	Arhan Altın Bulut
Av. Dr. M. Serhan KARAKUL	Niyukük	Av. Dr. M. Serhan KARAKUL
Melih Meriç	Gaziantep	Melih Meriç
Evin Karakoz	Aydın	Evin Karakoz